

norm aan te tonen. Ik vraag wel uitdrukkelijk aandacht voor voldoende mogelijkheden om aan de normen te kunnen voldoen. Heldere normen zijn goed, maar naleving moet wel realistisch zijn. Daarbij kijk ik vooral naar de controlesystematiek: de norm per leerling in plaats van klassikaal, waarmee de wet de ontwikkelingen in het onderwijs volgt van klassikaal naar meer flexibel onderwijs.

De uren voor begeleiding worden aangemerkt naar rato van de tijd die daarvoor per leerling is besteed. Dat vraagt nauwkeurige registratie en dat kan voor de instellingen een forse extra belasting opleveren. Wij moeten op dat punt niet doorschieten. Vooral voor kleine scholen kan dat best problematisch zijn. Registratiesystemen die nodig zijn om leerlingen individueel te kunnen volgen, kennen toch ook een prijskaartje, al zou het maar zijn van de daarvoor te bestemmen arbeidstijd. Ook voor kleinere scholen moeten er voldoende middelen zijn om een behoorlijk registratiesysteem te kunnen opzetten. Graag verneem ik een reactie van de staatssecretaris hierop. Nogmaals, het risico kan bestaan van bureaucratie en rompslomp. Ik leg daar het motief van de proportionaliteit naast. Die laatste zou leidraad moeten zijn.

De memorie van toelichting bevat een lijst met voorbeelden van onderwijsactiviteiten die meegerekend kunnen worden voor de onderwijstijd. De instelling zal daaruit elk jaar een aanbod van 850 uur moeten garanderen. Het kan in sommige gevallen, zo hoor ik, moeilijk zijn om voor elk jaar aan deze plicht te voldoen, zoals bij de opleiding voor onderwijsassistent. Acht de staatssecretaris het mogelijk in voorkomende en te beargumenteren gevallen, voor sommige opleidingen dus, uit te gaan van een gemiddelde van 850 uur over enkele leerjaren?

Er is in het voorstel bewust niet gekozen voor een strenge afbakening van de onderwijsactiviteiten. Ik vind dat terecht; dat is begrijpelijk. Kan er wel een meer specifieke invulling worden gegeven aan het begrip "begeleide onderwijstijd" tegen het licht van moderne innovaties en ontwikkelingen? De voorbeelden zijn net langsgesproken. Ik meen dat het een terecht punt is. "Contacturen" suggereert dat het een op een gebeurt. Begeleide onderwijstijd kan daarvoor een goed equivalent worden, maar je kunt begeleiden op afstand. Dat kan een redelijke mate van anonimisering, ontpersoonlijking betekenen. Dat zou voor het vormingsproces, dat je ook beoogt, een reductie kunnen opleveren. Ik denk dat die aspecten door de staatssecretaris van enig commentaar dienen te worden voorzien.

De wetsystematiek krijgt de steun van de SGP-fractie. De omschrijving van de opleidingen wordt verplaatst van de Wet studiefinanciering naar de Wet educatie en beroepsonderwijs. Dat is terecht. Als er een meer onderwijsinhoudelijke beschrijving wordt gegeven, hoort dit in een onderwijswet thuis en niet in een wet die weliswaar de onderwijsprovincie sterk raakt, maar in de eerste plaats te maken heeft met ondersteuning van studenten via de studiefinanciering. Als een onverhoopte overtreding van de urennorm heeft plaatsgevonden, is het niet terecht dat de student in plaats van de instelling getroffen wordt. Het is billijk dat de student zijn recht op studiefinanciering behoudt tot het moment dat er een definitieve sanctie getroffen is. Ik denk dat frustraties van het opleidingstraject zodoende vermeden worden.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter. Een instelling komt haar verplichtingen niet na en de student wordt daarvan de dupe. Hij wordt dubbel de dupe. Niet alleen krijgt hij niet voldoende uren onderwijs, maar hij wordt ook gekort op zijn studiefinanciering. Ik ben blij dat met dit wetsvoorstel aan deze rare situatie een einde komt, waarvoor mijn complimenten aan het kabinet.

Ik heb nog wel een aantal vragen over de 850 uur, mede naar aanleiding van de debatten over de 1040 urennorm. Over een aantal zaken in dit wetsvoorstel die bij de 1040 urennorm nog grote drempels bleken te zijn, stapt de staatssecretaris namelijk wel erg gemakkelijk heen. Ik kan dit niet zo goed met elkaar rijmen. Allereerst wil ik weten welke argumentatie er achter het getal 850 zit, anders dan dat dit urenaantal ook al in de Wet studiefinanciering uit 2000 staat. Waarom 850? Waarom niet meer of minder? Ik lees dat het een minimumnorm is. De meeste instellingen zitten echter al ruim 100 uur boven deze 850. Kan de staatssecretaris mij uitleggen waarom voor het voortgezet onderwijs een urennorm moet gelden met een bandbreedte tussen 960 en 1040, terwijl voor het mbo 850 voldoende zou zijn?

Op mbo's is het gemiddelde aantal lessen gerekend over vier jaar 997. Heeft een urennorm van 850 – dit ligt er ruim onder – dan nog wel zin? Samenvattend wil ik van de staatssecretaris weten hoe de introductie van deze urennorm ten goede komt aan de kwaliteit van het onderwijs. Immers, ook op dit punt geldt dat een norm een middel moet zijn en niet een doel. Dit zeg ik ook met het oog op de administratieve lasten. Als deze 850 uur een ondergrens is waar nagenoeg iedere instelling toch al boven zit, hoeveel zin heeft het dan om deze dan ook nog in de wet op te nemen? Het levert louter administratieve lasten op, omdat instellingen hierover toch verantwoording zullen moeten afleggen. Overigens sluit ik mij aan bij de vragen over de definitie van contacturen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.42 uur tot 13.30 uur geschorst.

De **voorzitter**: Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Schreijer-Pierik.

Mevrouw **Schreijer-Pierik** (CDA): Voorzitter. Als voorzitter van de vaste commissie voor LNV verzoek ik u, het verslag van het algemeen overleg van gisteravond over de VWA op de agenda van volgende week te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dat verzoek te voldoen.

Voorzitter

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Gerkens.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Voorzitter. Gisteren stond ik hier ook al met een verzoek inzake de aanbesteding door het ministerie van Financiën van het project GOUD. De Kamer heeft toen besloten, eerst een brief te vragen. Die brief is nu binnengekomen. De minister biedt in deze brief aan om het aanbestedingsdocument aan de Kamer te sturen. Ik vraag hem om dat zo spoedig mogelijk te doen. Tevens verzoek ik u opnieuw om een spoeddebat te agenderen, zo spoedig mogelijk aan het begin van de volgende week.

De heer **Omtzigt** (CDA): Wij steunen het eerste deel van het verzoek van mevrouw Gerkens om de minister te vragen, het aanbestedingsdocument aan de Kamer te sturen. Het lijkt ons ook verstandig, daarover een aantal vragen te stellen. Anders is de mist over de vraag of dit nu wel of niet om open standaarden gaat en over de richting die ingeslagen zal worden, niet uit de lucht. De CDA-fractie stelt dus voor dat wij de minister vandaag vragen om het document aan de Kamer te zenden en dat de Kamer morgen of maandag een aantal vragen stelt die voor het eind van de volgende week beantwoord moeten zijn. De minister geeft in zijn brief aan dat er nog tijd is tot half maart, dus het heeft niet zo'n haast.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik heb er even over nagedacht. Misschien is het inderdaad beter om het aanbestedingsdocument te krijgen en vervolgens dinsdag een extra procedurevergadering van de commissie te plannen om af te spreken hoe wij verder zullen gaan met deze kwestie. Als wij tot in detail over dit soort zaken vragen gaan stellen, moeten wij ons wel even afvragen of wij dat plenair moeten doen of dat wij dat beter in een commissievergadering kunnen bespreken. Wij moeten dan wel met elkaar regelen dat wij volgende week een extra procedurevergadering hebben.

De heer **Brinkman** (PVV): De PVV-fractie ondersteunt het verzoek van mevrouw Gerkens.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): De GroenLinks-fractie steunt het betoog van de heer Van Dam.

De heer **Van Beek** (VVD): Dat geldt ook voor de VVD-fractie.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Gerkens om te reageren op het tegenvoorstel.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Voorzitter. Ik begrijp degenen die het tegenvoorstel hebben gedaan, maar ik kan hun verzekeren dat zij op basis van het document zonder al te veel technische kennis met eigen gezond verstand gemakkelijk in een spoeddebat vragen kunnen stellen aan de minister. Dat lukt mij en dat zal de collega-Kamerleden zeker ook lukken. Ik ben dus blij dat de PVV-fractie mijn voorstel steunt. Ik houd vast aan mijn eerste verzoek.

De **voorzitter**: Mevrouw Gerkens houdt vast aan haar verzoek om een spoeddebat. Ik stel vast dat daar voldoende steun voor is. Wij zullen dus volgende week

een spoeddebat voeren, met een spreektijd van drie minuten per fractie.

Het woord is aan de heer Van Leeuwen.

De heer **Van Leeuwen** (SP): Voorzitter. Ik sluit niet uit dat naar aanleiding van het algemeen overleg dat vanmiddag zal plaatsvinden over het Nationaal Historisch Museum een VAO aangevraagd zal worden. Bij wijze van vooraankondiging verzoek ik u, dat VAO nog voor vandaag op de agenda te zetten.

De **voorzitter**: Wat is de aanleiding om dat VAO vandaag te houden?

De heer **Van Leeuwen** (SP): Die aanleiding is gelegen in het feit dat het gaat over de benoeming van de beoogd museumvoorzitter per 1 februari aanstaande. Dus als wij er nog iets aan willen doen, dan moet dat vandaag gebeuren.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Daaruit leid ik af dat er dan vandaag eventueel stemmingen zijn te voorzien. Dat betekent nogal wat voor de Kamer en haar leden. Ik leg dus maar even in het midden of dat niet anders kan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, in de papieren versie van de regeling van werkzaamheden die u is toegezonden, staat dat er eventueel een VAO zal worden gehouden, inclusief stemmingen. Dat is de consequentie van het verzoek van de heer Van Leeuwen. Wij weten nog niet of de heer Van Leeuwen echt een VAO zal aanvragen. Deze vooraankondiging is op zich correct, juist vanwege de mogelijkheid van stemmingen. Ik stel voor, een eventueel VAO meteen na ommekomst van het AO te laten plaatsvinden. Hoe laat begint het AO?

De heer **Van Leeuwen** (SP): Het duurt van 16.30 uur tot 17.30 uur.

De **voorzitter**: Dat is laat. De eventuele stemmingen zullen dan om 17.45 uur à 18.00 uur zijn. Zo komt u niet met het avondprogramma in de problemen. Ik stel u voor, een kort AO te houden.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Koşer Kaya.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Nederland is nog lang niet af. Dat zegt de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling in feite. Het ontslagrecht moet worden gemoderniseerd en de pensioenleeftijd moet omhoog. Ik zou hierop graag binnen twee weken een kabinetsreactie ontvangen, in het bijzonder van de ministers Bos, Donner en Van der Hoeven.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Fritsma.

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. Ik verzoek u, het

Voorzitter

verslag van het vanochtend gehouden AO over de meervoudige nationaliteit op de agenda te zetten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit VAO toe te voegen aan de agenda van volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Kamp.

De heer **Kamp** (VVD): Voorzitter. Ik doe een vergelijkbaar verzoek. Dit betreft een algemeen overleg van gisteren, 30 januari, over de Wet inburgering in het buitenland. Zou u dat VAO ook op de agenda willen plaatsen?

De **voorzitter**: Ik stel voor, dat VAO ook op de agenda van volgende week te zetten.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van volgende week en als hamerstuk te behandelen:
- de brief van het Presidium over de tenuitvoerlegging van de motie-Ten Broeke c.s. inzake verbetering van de controle op Europese wetgeving (21501-20, nr. 379).

Voorts stel ik voor, toe te voegen aan de agenda van volgende week:

- verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven (31260, nrs. 14 tot en met 28);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 met het oog op de uitvoering van Verordening (EG) nr. 562/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 tot vaststelling van een communautaire code betreffende de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscodex) (PbEU L 105) (31208);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet verontreiniging zeewater en enige andere wetten in verband met de uitvoering van het op 7 november 1996 te Londen tot stand gekomen Protocol bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen (Trb. 1998, 134, en Trb. 2000, 27) (31049);
- het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 7 november 1996 te Londen tot stand gekomen Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, met Bijlagen (Trb. 1998, 134, en Trb. 2000, 27) (31057, R1828).

Ook stel ik voor om voor volgende week geen stemmen te agenderen.

Ten slotte stel ik voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

maandag 4 februari 2008:

- van 13.00 uur tot 16.00 uur van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de nota Dierenwelzijn en de Nationale agenda diergezondheid;

woensdag 27 februari 2008:

- van 10.00 uur tot 17.00 uur van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieube-

heer over het klimaat- en energiepakket van de Europese Commissie.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet studiefinanciering 2000, de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten en de Les- en cursusgeldwet in verband met regeling in de Wet educatie en beroepsonderwijs van een minimumomvang van het in instellingstijd verzorgde onderwijsprogramma (850 urennorm) (31048).

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**:

Voorzitter. Ik dank de Kamerleden voor hun inbreng in de eerste termijn. Vandaag behandelen wij het wetsvoorstel over de 850 urennorm. Het eerste onderwerp dat ik daarbij aan de orde wil stellen, is de aanleiding voor dit wetsvoorstel: wat is het probleem en welke oplossing biedt dit wetsvoorstel daarvoor? Het tweede onderwerp betreft de vraag wat de 850 urennorm in de bve-sector inhoudt. Het derde gaat over de vraag hoe de verantwoording door de instelling, het externe toezicht en de handhaving zijn geregeld.

Wat is het probleem en welke oplossing biedt dit wetsvoorstel daarvoor? In 2006 is geconstateerd dat te veel instellingen niet voldoen aan de 850 urennorm. Met de brief van 7 september 2006 werd de Tweede Kamer geïnformeerd over het inspectieonderzoek en de consequenties die mijn voorganger daaruit had getrokken. Die consequenties betroffen geïntensiverd toezicht voor het studiejaar 2006-2007 en mogelijke sancties. Op dat moment werd ook duidelijk dat het huidige wettelijke regime ongewenste neveneffecten heeft. Deelnemers verliezen namelijk automatisch hun recht op studiefinanciering of tegemoetkoming in de schoolkosten als de instelling zich niet aan de norm houdt. De deelnemer is dan de dupe van de nalatigheid van de instelling. Dit is ongewenst. Daarom is in de brief van 7 september 2006 aan de Tweede Kamer aangekondigd dat nagegaan zal worden hoe de bovengenoemde sanctie voor de deelnemers kan worden voorkomen. De voorliggende wijziging is de uitwerking van die wens.

De belangrijkste onderdelen zijn dus dat de sanctiebepaling voor de deelnemer wordt geschrapt en dat de 850 urennorm wordt overgeheveld van de Wet studiefinanciering en WTOS naar de Wet educatie en beroepsonderwijs. Ook worden de criteria voor het meetellen van de uren nu vastgelegd in de WEB. Voorheen stonden die voornamelijk beschreven in brieven.

Ik stel vast dat de Kamerleden in algemene zin de noodzaak van deze veranderingen inzien. Zoals de heer Pechtold zei, worden rare situaties hiermee beëindigd. Dit wordt door iedereen van harte ondersteund. Ik ben daar dankbaar voor. Zo meteen ga ik graag in op de gestelde vragen.

Ik kom nu op de 850 urennorm in de bve-sector. Deze urennorm is een inrichtingsvoorschrift. Tevens is deze